

Nittende søndag efter trinitatis 2024

Salmer: 26, 424, 335, 377, 99, v. 7

Kom, herre Jesus. Amen.

1 Mos 28, 10-18; 1 Kor 12, 12-20; Joh 1, 35-51

Når vi i dag hører Johannes Døberen sige, »*Se, der er Guds lam*«, da han får øje på Jesus, skal vi vide, at der med det menes noget mere. Jesus er ikke bare nuttet, han er et offerlam, der bærer verdens synd. Det er et budskab, der den dag i dag er vanskeligt at fordøje, for når vi hører, at Jesus netop som dette offerlam tog vor skyld og bar vor skam, som det siges i en salme, behøver man ikke være professor i raketvidenskab for at regne ud, at han tager skraldet for noget, vi har gjort eller kommer til at gøre. Dermed er vi på anklagebænken, og det bryder vi os ikke om, særligt fordi vi lever i en tid, hvor vi dagligt får at vide, at vi kan være endda rigtig gode mennesker nærmest bare ved at affaldssortere og i øvrigt indtage en række

smukke holdninger til alt fra kvindens uindskrænkede ret til egen krop til en tostatsløsning i Palæstina. Holdningerne behøver således slet ikke at have noget med virkeligheden at gøre, og på den måde bliver livet let; vi ved, hvad vi skal mene og tro for at kunne retfærdiggøre os overfor andre, og det største problem kommer til at handle om, hvornår vi kan gå på pension, for alle vil vi gerne have nogle gode år inden gravens mørke lukker sig om os. For det er svært at forestille sig, at der findes andet og mere i livet end det, vi umiddelbart kan se og høre, og derfor forsøger vi at sikre os både åndeligt og materielt. Og dog har Gud det med at bryde ind i denne hang til sikkerhed, fordi han ved, at skilt fra ham kan vi slet intet gøre; en hånd kan f.eks. ikke tro, den er noget andet og mere end legemet, hvis den skal leve og fungere, men vi kan godt komme til at tro, at vi fungerer uden Kristus, selv når vi tror på ham og mener at gøre alt, hvad han beder os om.

Det vil jeg fortælle en lille historie om fra Erik Aalbæk Jensens mesterlige roman *Perleporten*, som foregår i Nordjylland i mellemkrigstiden. Vi befinder os i et lille samfund, hvor der er store sociale og kristelige forskelle mellem grundtvigianere, Indre Mission og dem midt imellem: husmanden David Eliassen er »hellig«, d.v.s. han hører til missionen og holder til i noget, der kaldes Svampen, et sandet og ufrugtbart jordstykke, hvor han har sit lille husmandssted. Huset er lige til at rive ned; forfaldent og rottebefængt er det, og Davids kone, Sara, er mildt sagt ingen dygtig husmor. Davids jord giver lidet afkast, måske er han selv heller ikke dygtig eller flittig nok. Det holder hårdt at tjene nok bare til terminen. Men David og Sara ejer noget væsentligt; de har hjerte- og husrum, deres mellemste søn, Kesse, kan samle unge mennesker til sang- og bønnemøder, der varer til langt ud på natten, og når David læser fra biblen, så lytter folk, for det er ægte, når han læser. Han lægger ikke sin stemme om, som den mere succesfulde og af missionen agtede storbonde, Niels Mølgaard gør,

når han skal læse i missionshuset. Og Sara deler gavmildt ud af det lidt, hun har, så ingen mangler noget. De besøgende ser aldrig forfaldet, der omgiver dem, de ser Guds rige i den fugtige og faldefærdige rønne.

Imidlertid gnaver en orm i Davids hjerte; når han nu kender »vejen«, når han nu er troende, gør og mener det rette, hvorfor går det ham da så dårligt, rent materielt? En nat drømmer han, at Herren taler til ham, og Herren fortæller ham, at der ligger en skat i en høj på hans mark. David bliver besat af tanken, sælger grise og kreaturer og begynder at grave højen ud. Der er mange sten i den, arbejdet går langsomt, og han skal finde skatten før næste termin. Kan den yngste søn, Hannes, hjælpe, vil det gå hurtigere. Men Hannes er i lære, og løber han af pladsen, er der ingen, der vil antage ham i lære igen, selv om han er en dygtig håndværker. David insisterer, og Hannes må løses fra sin læreplads. Alle ved, at David er blevet gal, og at det ikke var Herren, som talte til ham i den drøm. I Svampen holdes ikke

længere sangaftner, og Sara er ved at gå til af ensomhed. Guds velsignelse har forladt familien, men David ser det ikke. Han dør under udgravningen af højen, falder om af udmattelse og bæres hjem lige så stendød, som hans drøm havde været fra begyndelsen.

David havde slet ikke set, at han selv i sin fattigdom havde fået alt skænket. Det så han ikke, fordi livet havde været hårdt ved ham, og fordi han tilhørte en retning af kristendommen, som ser materiel og personlig fremgang som et tegn på Guds velsignelse. På Jesu tid var holdningen den samme; jøderne forbandt sygdom og modgang med synd, og det betød, at den syge eller den personligt fallerede ikke alene skulle bære sin triste skæbne men også omverdenens dom. Det er dette syn på verden og mennesker, Gud gør op med idet han viser sig for os og kalder på os. Vi kunne ikke blive retfærdige overfor ham, så den retfærdige kom til os. »*Se, dér er Guds lam*« siger Johannes Døberen, og det Guds lam skulle altså bære verdens synd. Selv havde verden ikke

noget at komme med. Men længsel efter Gud var der, fordi Gud selv har lagt længslen i vore hjerter, som vi kunne og kan svare på. Det gør Andreas, Simon Peter, Filip og Nathanael, da de møder Jesus, for de er ikke et øjeblik i tvivl om, at de har mødt den, der opfylder profetierne, som de har hørt igen og igen gennem hele deres opvækst. Jesus er Kristus, Messias, Guds salvede. Dog tvivler Nathanael, han der ellers er uden svig, et øjeblik: »*Kan noget godt komme fra Nazaret?*« spørger han, og det kunne der. Guds søn og verdens frelser kom derfra, og der skulle ikke være ende på hans rige. Men at følge ham kræver, at man ser bort fra, om man nu har fået hvad man synes, man har fortjent, og i stedet ser sin egen skyld i øjnene. Det kan være ganske vanskeligt, det ved jeg fra mig selv. Det er også det, der gør David fra Svampen vanvittig; han kan ikke se, at han har gjort noget galt, han ser kun, at han ikke bliver belønnet for sin tro, men må døje den ene dårlige høst efter den anden og hutle sig igennem tilværelsen. Da drømmen om skatten kommer til ham, tror han, at Gud endelig ser

i nåde til ham, og han forstår ikke, at drømmen enten er hans eget svar på sit slidsomme, men dog aldrig ulykkelige liv, eller den er djævlens spil med ham. Derfor viger han bort fra vejen, og han ender med at bringe ulykke over både sig selv og sin familie.

Også vi vil nødig se vor egen skyld i øjnene, men sagen er jo, at vi ofte kommer til kort og tænker mest af alt på det, vi mangler i tilværelsen, fordi vi føler, vi har fortjent at have det godt. Vi arbejder jo, betaler skat, kommer affaldet i de rigtige bøtter og meget andet smukt. Så er det snart vores tur, synes vi. Det, som kunne bevidstgøre os om, at vi ikke har fortjent ret meget, nemlig vor egen skyld, når vi ikke gjorde, hvad vi skulle i forhold til vor næste, det stuver vi af vejen. Måske fordi vi ikke synes, det har noget med sagen at gøre, måske fordi vi i øvrigt kan se, at det sjældent går folk som fortjent. Gode, kærlige mennesker kan blive udsat for den ene tragedie efter den anden, medens de mest ondskabsfulde kan gå ødelæggende gennem verden

og berige sig på andres bekostning uden nogensinde at blive stillet til ansvar for deres ugerninger.

Jesus fortæller os imidlertid, at livet slet ikke har med alt det at gøre; den slags tanker, hvor forståelige de end måtte være, får os til at leve i en tilstand af konstant utilfredshed, så vi glemmer dem, vi har ansvaret for, vi glemmer glæden ved at dele, vi glemmer alt det, Gud dog har givet os uden, at vi har gjort det mindste for det. David og Sara i Svampen var fattige, men der var på en eller anden måde altid noget at give af; det havde Sara fornemmet, og hun levede og åndede for de dage, hvor hendes hjem blev fyldt med sang og glæde; på de dage åbnede himlen sig for hende. Sådan er det at følge Jesus; vi har ham kun i øjeblikke, men det er øjeblikke, som vi kan leve et helt liv på, vel at mærke et liv, hvor vi vises hen til fællesskabet med hinanden; skyldnernes fællesskab, kunne vi kalde det. Det lyder ikke smukt, og det er det heller ikke, men netop dér overlades vi aldrig til os selv.

Før Gud ser os, som han så Nathanael under figentræet, han kalder os ganske som han kaldte på Andreas og Simon Peter. Vi går ad den samme vej som de, og det løfte, de fik, gælder også os, nemlig at hvor skyldnernes vej ender, dér skal vi se himlen åben og Guds engle stige op og ned over menneskesønnen, fordi det ikke var vore egne indskydelser, forfængelighed eller magelighed, vi fulgte, men Ham.

Lov og tak og evig ære være dig vor Gud, Fader, søn og Helligånd, du, som var, er og bliver én sand treenig Gud, højlovet fra første begyndelse, nu og i al evighed.
Amen